

همایش علمی-پژوهشی مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

نهاد برگزار کننده همایش: موسسه قانون یار

((با همکاری و حمایت معنوی دانشگاه فرهنگیان، آموزش و پرورش، بنیاد شهید و امور ایثارگران، سازمان ارشاد اسلامی، سازمان شهرداری (استان کرمانشاه) مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (استان تهران) و ...))
سر دبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در ۸ پایگاه ملی و بین المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۱۱ اسفند ۱۴۰۱ شماره مقاله: ۱۲/۵۵۰۲ رده بندی کنفرانس: ب ۲۱/۷۶۴۱۰

تاثیر دوستی های قبل از ازدواج در زندگی زناشویی

محمد سینا یعقوب نژاد^۱

دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی دانشگاه آزاد اسلامی واحد گرمسار

چکیده

اگر مسائل جنسی برای جوانان حساب شده و کنترل شده باشد و او بتواند از راه صحیح که مورد قبول اجتماع او نیز هست با جنس مخالف خود، روابط درست و مشروع برقرار کند هرگز با مشکل روبرو نخواهد شد. در روابط دختر و پسر اندازه مهم است زیرا باعث تکلم با یکدیگر و توانایی نگاه مستقیم آنها و غیره می شود. رابطه صحیح، رابطه ای معقول و قوی است که شرعاً قابل قبول است و امنیت و سلامت و حقوق طرفین، کاملاً محفوظ می گردد. هر گونه اختلالی که در رفتار فرد روی می دهد در چگونگی ایجاد رابطه با افراد تأثیر می گذارد. روابط جنسی با جنس مخالف، قبل از زناشویی صرف نظر از موارد استثنایی برای هر دو جنس مخصوصاً برای دختران بی اندازه دشوار است. در جامعه ای که آشنایی زن و مرد با یکدیگر مجاز نیست روابط جنسی زن و مرد عموماً توسط فحشا قابل حل است. این نوع رابطه جنسی نیز مشکلات جنسی - حیثیتی و مالی را به همراه دارد. با این وصف باید گفت دوستی های قبل از ازدواج در زندگی زناشویی تأثیر بسزایی در آینده فرد دارد و این امر باید به عنوان یکی از مسائل مهم مورد توجه خانواده ها قرار گیرد.

واژگان کلیدی: زناشویی، دختران، پسران، مسائل جنسی و عاطفی، جنسیت، خانواده، جنسیت، دوستی

^۱ ایمیل نویسنده: sv265123456s@gmail.com

مقدمه

مسئله ازدواج یکی از مسائلی است که از نظر بهداشت روانی نهایت اهمیت را دارد، چون در ازدواج رابطه بسیار نزدیک و طلانی بین زن و مرد برقرار می‌گردد لذا قبل از ازدواج شرایطی را که لازمه زناشویی موفقیت آمیز است باید در نظر گرفت.^۱ مسائل جنسی، به ویژه در دوران بلوغ و آغاز جوانی، یکی از مهمترین مسائل جوانان به شمار می‌رود. قسمت مربوط به صفحه حوادث روزنامه های یومیه و پروندههای دادسراهای ما را مسائل و تبهکاری جنسی تشکیل می دهد.^۲ گسترش زیاد تمایلات جنسی در دوره بلوغ سبب نیازمندی های بیولوژیک جدیدی می‌شود و به همین جهت تغییراتی در ارگانیسم ایجاد می‌کند. رابطه جوان را با دنیای هارج و نسبت به فعالیت شدید عصبی آماده می‌کند و تحمیل تحریکات جنسی شدید و عدم امکان ارضای این تمایلات فشار روحی بسیاری را به نوجوانان و جوانان وارد می‌سازد.^۳ امروزه ثابت شده است که احساسات منحرف احياناً به طرز مرموزی، بر دستگاه ادراکی بشر فرمان می‌راند و مستبدانه حکومت می‌کند و دستگاه ادراکی ناآگاهانه فرمانهای آن را اجرا می‌کنند.^۴ روانشناسان ریشه بسیاری از عوارض ناراحت کننده عصبی و بیماریهای روانی و اجتماعی را احساس محرومیت خصوصاً در زمینه امور جنسی تشخیص دادند ثابت کردند که محرومیت ها مبدأ تشکیل عقده‌ها و عقده‌ها احياناً به صورت خطرناک مانند میل به جنایت حسادت ازوا بدبینی و ... متجلی می‌شود. یعنی برای اینکه موجبات سرکوب شدن غرایز و پیدایش آثار خطرناک روانی و اجتماعی ناشی از آن خصوصاً در زمینه امور جنسی بیشتر فراهم گردد بر عقده‌ها وتیرگی‌های روانی افزوده گردد.^۵ ارتباط نوجوانان با جنس مخالف موجب بیداری تخیلات شهوانی، تحریکات اتفاقی و در کل گرفتار کننده می‌شود.^۶ یکی از مواردی که دنیای غرب بیش از اندازه تند روی نموده و باعث نگرانی شده موضوع ارضاء غریزه جنسی است. بسیاری از دختران و پسران آن کشورها در اثر آزادی بی حساب دچار بدبختی

۱- بهروز میلانی فر - بهداشت روانی ۱۳۷۰ صفحه ۹۸

۲- ناصر الدین صاحب الزمانی - جوانی پر رنج

۳- سیاوش خلیلی - روانشناسی نوجوانی

۴- مرتضی مطهری - اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب - صفحه ۵۹

۵- مرتضی مطهری - اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب - صفحه ۶۰

۶- علی قائمی، عوارض اجتماعی، ریشه یابی، پیشگیری، درمان

و فساد اخلاقی در راه غریزه جنسی گشته اند و راه سقوط را با کمال سرعت طی می‌کنند. اصولاً ضرر آزادی بی حد در موضوع اعمال شهوت جنسی نه تنها باعث از بین رفتن اساس خانواده و بر هم زدن نسل آینده و انحرافات جنسی و اخلاقی است، بلکه منافات با شخصیت و مبانی بشری دارد مقام انسان بالاتر از آن است که خود را اسیر منجلاب شهوت نماید. بدون شک و تردید این قوه هم مانند سایر قوای طبیعی که در نهاد بشر عنوان ودیعت نهاده شده باید تعدیل شود ولی آنچه را که از نظر پوشیده نیست آن است که این قوه بایستی تسخیر انسان باشد نه انسان تسخیر آن. غریزه شهوت مانند آتش سوزانی است که هر دم شعله می‌زند و از اعماق وجود انسان زبانه می‌کشد و اگر از حد خود تجاوز و طغیان کند و چنانچه جلوگیری برای او نباشد قدرت دارد که ریشه فضائل اخلاقی و صفات انسانی را سوزانده و برای ابد نابودی آدمی را اعلام کند. زمانی که شهوت تبدیل نشود در مزاج جوانان بنای طغیان و سرکشی را می‌گذارد و کشش های جنسی او را به جلو و می دارد و تمایلات انسانی در نهادش سرکوب می‌شود با نتیجه اقدام می‌کند که به مقصود برسد در این زمینه ممکناست به دروغ و خیانت در امانت و عهد شکنی و جنایت و سایر اعمال خلاف انسانی از او سر بزند و جهت امتناع شهوت جنسی که زودگذر است کاخ سعادت ابدی خود را واژگون سازد، اصولاً باید پسران و دختران جوانی که بنده شهوت و اسیر هوای نفس می‌باشند و در راه جلب لذت و ارضای تمایل جنسی به همه نوع ناپاکی ها دست می‌زنند و تمام جهات انسانیت را پشت پا زده و سرانجام در منجلاب بدبختی و فلاکت و در مرحله سقوط قرار می‌گیرند.^۱

بخش اول: بررسی و شناخت مرحله دلبستگی به جنس مخالف

در فرهنگ ما غریزه جنسی، مترادف با ننگ و شرمساری قرار گرفته است و به عنوان موضوعی که مردم ابزار این حالت عاطفی و میل درونی را به عنوان یک رسوایی می‌پندارند که این طرز تلقی با فرهنگ کشور ها نیز مطابقت دارد. ورمسر^۲، عقیده ای مخالف را ابزار می‌دارد ننگ شمردن میل جنسی به‌عنوان یک پاسخ دفاعی است و آدمی را وادار به پنهان کردن آن می‌نماید در حالیکه یک حالت درونی طبیعی است و به اشتباه به عنوان شرمساری تلقی می‌گردد. محیط های به اصطلاح آزاد، مانع پیدایش عشقهای سوزان و عمیق است در اینگونه محیط ها که زن به حالت ابتذال در آمده است یا فقط زمینه برای

^۱ - سید مصطفی ابطحی - زناشویی در اسلام، ص ۳۳

^۲ - Wurmser

پیدایش هوسهای آنی و موقتی و هر جایی و هرزه شدن قلبها فراهم است این محیط، محیط شهوت و هراس است نه محیط عشق به مفهومی که فیلسوفان و جامعه شناسان آنرا محترم می‌شمارند.^۱ به محض پیدایش آثار بلوغ، غریزه جنسی در سطح ظاهر می‌شود. این دیگر غریزه ابتدایی کودکانه نیست بلکه گرایش و علاقه ای از گونه دیگر است. غالباً جوانان، از این تحول و گرایش دچار اضطراب می‌شوند. غریزه جنسی زمانی خود را نشان می‌دهد که معمولاً نوجوانان تحت تأثیر تعلیم و تربیتی که دیده قرار دارد.^۲ سن بلوغ سن اضطراب است در این دوره از تربیت ناچار باید پسران از دختران جدا در نظر گرفت اما در این دوره در دختر و پسر رغبت ها افزایش می یابد و شخصیت استوار می‌شود. در مرحله دلبستگی به جنس مخالف که در حدود ۱۶ سالگی آغاز می‌گردد، دختر و پسر در آن واحد به عده کثیری از جنس مخالف همسن خود دل می‌بندند. تمایل به لاس زدن با جنس مخالف بطور کلی گو اینکه از لحاظ جسمانی بازگشت به عهد باستانی است، با این همه خالی از ارزش نیست. زیرا به پسر یا دختر اجازه می‌دهد در برگزیدن شریک خویش دقت و مهارت بیشتری به دست آورد چنانچه فی المثل دختر مجذوب یک پسر زیبا و خوش اندام می‌گردد لکن به محض آشنایی با او در می‌یابد که پسران جوان بیش از حد به زیبایی خود مغرور هستند و احساسات او را اصولاً درک نمی‌کنند و نسبت به همه دختران همین رفتار را دارند. پس به سویی می‌گراید که مظهر نیکی و انسانیت است لکن از اراده نصیبی ندارد و حال آنکه او در تجسس مردی نیرومند و با اراده است و پسر هم همینطور. مرحله عشق به جنس مخالف بسیار ارزنده است زیرا دختر و پسر بطور صمیمانه یکدیگر را می‌شناسند و بدین طریف آسانتر میتوانند شریک زندگی خود را بطور قطع برگزینند. قبل از آنکه پسر و دختر روابطی برقرار کنند ابتدا همدیگر را پیدا می‌کنند. بر اساس قیافه، طرز لباس پوشیدن، محبت کردن، راه رفتن در می‌یابند که آیا آنچه را که می‌بینند یا می‌شنوند دوست دارند یا خیر. در ملاقاتها عملاً خود را در جریان انتخاب کسی قرار می‌دهید که خصوصیات و شخصیت او برایتان جالب است. هنگامی ملاقاتها و بیرون رفتن ها تبدیل به اظهار عشق می‌شوند دختر و پسر فرصت کافی جهت مقایسه خواستها و یا عدم علاقه ها داشته اند و این مرحله را به نام آزمایش سازگاری می‌شناسیم. در این حال، حداقل می‌دانند که متفقاً از چه کاری لذت می‌برند. اگر واقعاً افرادی جدی باشند هدف زندگی آینده خود را نیز تحت بررسی قرار داده اند هر یک از طرفین عقاید

^۱ - مرتضی مطهری - اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب - صفحه ۶۲

^۲ - پیزداکو - روانشناسی تربیتی، ص ۱۲۳

آن دیگری را در مورد مذهب، تشکیل خانواده، اهمیت بستگی های خانوادگی، پول در آوردن، تحصیلات عالی به خوبی می دانند. بعضی از دختران و پسران پس از چندین جلسه تماس و برخورد با یکدیگر تصور می نمایند همینطور که تا این حد طرف مقابل را شناخته اند و به توافق خواسته های یکدیگر پی برده اند کافی است تا به اعتماد و اطمینان با یکدیگر پیوند زناشویی ببندند. به طوری که پرونده های طلاق نشان می دهد اکثر این قبیل ازدواجها فرجام خوشی نداشته و به شکست انجامیده است چون عوامل و نحوه مطالعه و بررسی آنها سطحی و ظاهری بوده است. به همین دلیل است که تأکید می کنیم دوران مناسب و روابط پیش از ازدواج باید آنقدر باشد که زن و مرد بتوانند شخصیت، توقعات و انگیزه های یکدیگر را دقیقاً مورد مطالعه قرار دهند تا احتمال غافلگیر شدن پس از ازدواج به حداقل تقلیل یابد.^۱

بخش دوم: بررسی اجمالی و شناخت انواع و اقسام دوستی

۱- دوستی از نوع سلام و احوالپرسی ساده: در این نوع دوستی، دختر و پسر در حد سلام و احوالپرسی ساده بدون داشتن هیچگونه ارتباط دیگری، رابطه برقرار می کنند.

۲- دوستی از نوع نامه: در این نامه دوستی دختر و پسر با یکدیگر نامه رد و بدل می کنند و درحقیقت به ایجاد نوعی رابطه پنهانی متوسل می شوند و احساسات خود را در غالب نامه بیان می دارند.

۳- دوستی از نوع تلفن: در این نوع دوستی، دختر و پسر از طریق تلفن احساسات و تمایلات خود را بیان می دارند و با هم در مورد مسائل مختلف صحبت می کنند و گاهی ترتیب یک یا چند کلاقات در خانه و یا خیابان را از وظایف مهم خود به شمار می آورند و رسالت خود در این زمینه را بخشی از پیمان دوستی خود به شمار می آورند.^۲

۴- دوستی از نوع لمسی - فیزیکی: در این نوع دوستی فرصت کافی جهت مقایسه خواسته ها و یا عدم علاقه ها دارند. در ای نوع دوستی نقاط مختلف اندام یکدیگر را لمس می کنند و از این طریق با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند.

^۱ - مهرداد ناظری - ش، نادری مهر - عشق و معنی، ص ۴۶

^۲ - علی اصغر احمدی، تحلیلی تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران، ص ۱۱

۵- دوستی از نوع معاشقه - بوسه - نوازش: در این نوع دوستی دختر و پسر همدیگر را نوازش می‌کنند. نقاط تحریکی یکدیگر را لمس می‌کنند و می‌بوسند و از این طریق لذت می‌برند. نسبت به هم ابراز عشق می‌کنند. نقاط تحریکی در زن، لب‌ها، گردن، پستان‌ها، لاله گوش می‌باشد و در مرد آلت تناسلی او می‌باشد. در این نوع دوستی دختر و پسر این قسمت‌ها را لمس می‌کنند، نوازش می‌کنند و می‌بوسند.

۶- دوستی از نوع روابط جنسی: در این نوع دوستی دختر و پسر با هم رابطه جنسی دارند که این رابطه بین آنها با رضایت طرفین و به صورت کامل می‌باشد. از جمله انواع روابطی که بین دختران و پسران در جامعه وجود دارد رابطه به اصطلاح دختران و پسران است که از اصطلاح مانند «دوست پسر و دوست دختر» در این گونه موارد استفاده می‌شود «مقصود از دوستی دختران و پسران رابطه ایست نسبتاً صمیمانه و گرم و عمدتاً پنهانی که از طریق دیدارهای مخفیانه، رد و بدل کردن نامه و با قرار ساختن ارتباطات تلفنی بین دختر و پسر ایجاد می‌شود.» این دوستی‌ها دارای ویژگی‌هایی است که باید مورد شناسایی و تحلیل قرار گیرد. این گونه دوستی‌ها معمولاً به صورت پنهانی و دور از چشم خانواده و آشنایان انجام می‌گیرد و به همین لحاظ دختر و پسر باید برای ملاقات و یا برقراری ارتباط با یکدیگر انرژی و وقت زیادی به منظور طرح ریزی و فراهم آوردن مقدمات صرف کنند.^۱

بخش سوم: تاثیر دوستی‌های قبل از ازدواج بر بهداشت روانی زندگی فردی

ارتباط جوانان با جنس مخالف موجب بیداری تخیلات شهوانی و تحریکات اتفاقی می‌شود، لذا اگر مسائل جنسی برای جوانان حساب شده و کنترل شده باشد و جوان بتواند از راه صحیح که مورد قبول اجتماع او نیز هست با جنس مخالف خود رابطه درست و مشروع برقرار کند هرگز با مشکل روبرو نخواهد شد و چه بسا این رابطه ممکن است بر بهداشت روانی زندگی زناشویی او در آینده تأثیر بگذارد.^۲ بنابراین مسئله ازدواج یکی از مسائلی است که از نظر بهداشت روانی نهایت اهمیت را دارد چون در ازدواج رابطه بسیار نزدیک و طولانی بین زن و مرد برقرار می‌گردد لذا قبل از ازدواج شرایطی را که لازمه زناشویی موفقیت آمیز است باید در نظر گرفت از آنجائیکه نیاز زن و مرد به آشنایی و معاشرت با یکدیگر نیازی طبیعی و

^۱ - علی اصغر احمدی، تحلیلی تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران، ص ۱۸

^۲ - بهروز میلانی فر، بهداشت روانی، ۱۳۷۰، ص ۹۸

جهانی است. لذا باید این نیاز از راه درست و صحیح ارضا شود. اکثر جوانان معتقدند که رابطه دختر و پسر قبل از ازدواج می‌تواند در زمینه شناخت بهتر همسر آینده مؤثر باشد و بعضی‌ها هم عکس این عقیده را دارند و معتقدند که این روابط قبل از ازدواج نباید باشد و دختر و پسر نباید از ازدواج با هم ارتباط داشته باشند پس مشخص است که این مسئله نیازمند بررسی‌های متعددی می‌باشد.^۱

بند اول: تعریف سلامت روانی از دیدگاه دانشمندان مختلف

دانشمندان علم روان‌شناسی به طور اختصاصی به تعریف سلامت روانی پرداخته‌اند از جمله: پاولف^۲: اساس مکتب خود را بر واکنشهای تحریکی^۳ و وقفه ای^۴ که بر مبنای تقویت و تنبیه ایجاد می‌گردد قرار می‌دهد، او معتقد است که رفتار عادی، رفتاری است متعادل که به خوبی می‌تواند در مقابل استرس مقاومت کند. بعضی از قوانین دیگر نیز سلامت روانی را به مقاومت فرد نسبت به استرس‌ها می‌سنجد که به اصطلاحاتی مانند تحمل اضطراب، تحمل محرومیت و قدرت ایگو^۵ بر می‌خوریم. بعضی از این مؤلفین معتقدند که فشار روانی، اضطراب^۶، محرومیت^۷ و یا ناخرسندی هم در افراد طبیعی و هم در افراد بیمار وجود دارد و تفاوت بین سلامتی و بیماری به علت ایجاد واکنش نیست، بلکه شدت واکنش می‌باشد که در حالات بیماری، موجب از بین بردن اساس تمامیت شخصیت که در افراد عادی موجود است می‌گردد.

جونز^۸، از سلامت روانی به عنوان خوشحال بودن^۱ یاد می‌کند و بعضی نویسندگان دیگر ارضای خاطر^۲ را خاطر^۲ را بکار می‌برند.

^۱ - علی قائمی، آسیبها، عوارض اجتماعی، ریشه یابی، پیشگیری، درمان، ص ۳۴

^۲ - Pavlove

^۳ - Excitatory

^۴ - Inibitory

^۵ - Power ego

^۶ - Anxiety

^۷ - Deprivation

^۸ - Jones. (۱۹۴۲)

بوهم^۳ می نویسد که سلامت فکر حالتی است که رفتار اجتماعی فرد، هم پذیرش اجتماعی^۴ و هم اقبای فردی^۵ را شامل می‌شود. بطور کلی باید گفت که مردم وقتی احساس خوشحالی می‌کنند که آنچه از زندگی متوقع هستند به آنان داده شود و لذا این نوع خوشی وابسته به رویدادهای خارجی است و خود فرد کنترلی بر روی آن ندارد.

فروید^۶: معیاری که برای سلامت روان از دیدگاه فروید مطرح می‌شود، وجود تمامیت در نیروی روانی می‌باشد منظور از تعادل بین نهاد، من^۷، فرامن^۸، از طرفی و ناخودآگاه^۹ از طرف دیگر می‌باشد.^{۱۰}

آدلر^{۱۱}: فرد سالم، روش زندگی خود را با واقع بینی کامل، طرح می‌کند تا به هنگام پیاده شدن منجر به بروز احساس حقارت غیر قابل جبران نگردد. تأکید در مکتب آدلر بر روابط بین فردی موجب تحقیقات گسترده ای در عوامل اجتماعی بیماریهای روانی شده است.

بند دوم: معیار سلامت روانی در مکتب اسلام

معیار سلامت روانی در مکتب اسلام تحت عنوان رشد بکار رفته است. لغت رشد به معنای قائم به خود بودن، هدایت، نجات، صلاح و کمال آمده است چنانچه مشاهده می‌گردد، دستیابی به حداقل رشد مجوزی برای انجام معاملات و دخالت در دارای تلقی شده است و در این مورد معنای قائم به خود بودن و توانایی زندگی مستقل داشتن بیشتر مورد توجه است. دستیابی به حداکثر رشد که به طور مترادف با تکامل به کار

^۱-Happiness

^۲-Statisfadtion

^۳-Bohem

^۴-Socid

^۵-Ndiuidual

^۶-Frude

^۷- Ego

^۸-Super Ego

^۹-Uncounciose

^{۱۰} - ابوالقاسم حسینی، اصول بهداشت روانی، ص ۵۶

^{۱۱} - Adler

می‌رود در حقیقت فلسفه زندگی از دیدگاه اسلام می‌باشد. یقیناً هیچ فرد عاقلی نمی‌تواند ادعا کند که به حداکثر رشد و تکامل دست یافته است و امکان دستیابی به مراحل پیشرفته تر برای او مقدور نیست. علاوه بر مفهومی تکامل و رشد که به عنوان معیار ایده آل سلامت روانی می‌توان از متون اسلامی استخراج کرد، آموزش‌های گسترده‌ای نیز در مورد جنبه‌های علمی بسیار و در ضمن از سادگی و قابل فهم بودن و در حد گروه‌های مختلف اجتماعی برخوردارند بعضی از نمونه‌های این آموزش‌ها عبارتند از: قدرت عقل نسبت به نظرات مختلف و گزینش ایمان به خدا و احساس تعهد و تکلیف نسبت به خدا و دوری از قدرتهای ضد خدا.

احساس امنیت نسبت به گفتار و رفتار شخصی.

انجام به موقع هر کار با توجه به شرایط زمان و مکان.

برنامه ریزی و کوشش در امور مفید و دوری از هر کار بی فایده.

قدرت تحمل نسبت به مردم و مدارای با آنها.

حسن خلق.

تقسیم وقت خود و توجه به سه نیاز اصیل انسان (زندگی روزانه، معاد، لذت جویی).

کوشش در دستیابی به علم و حکمت حتی با از دست دادن رفاه.

راز داری و کنترل رفتار.

عدم خودپسندی.

برداشت واقع بینانه از جهان، توجه به نشانه‌های خداوند و پندگرفتن از تاریخ و تجارب خود و دیگران.

حضرت علی (ع) معیارهای ایده آل سلامت روانی را به صورت زیر شرح می دهد:

تا چند صفت در انسان نباشد عقلش کامل نشده است، مردم از کفر و شرارتش در امام و به نیکی و هدایتش امیدوار باشند، زادی داراایش را ببخشد و زیادی گفتارش را نگه دارد، بهره او از دنیا به مقدار قوتش باشد، تا زنده است از دانش سیر نشود، ذلت با خدا را از عزت با غیر خدا دوست تر دارد، نیکی اندک دیگران را زیاد و نیکی بسیار خود را اندک شمارد.^۱

میلر^۲ و بارت^۳ تعریف میلر و بارت برای طبیعی بودن به این ترتیب است: شخص طبیعی فردی است که که با خود و محیطش، دنیایی که در اطراف اوست و مردمی که با او هستند و همچنین با استعداد های خویش تطابق کرده است و چنانچه لازم باشد برای تغییر وضعی که برایش ناخوشایند است و فعالیت می‌کند.^۴

بخش چهارم: نگاهی به پژوهشهای انجام شده در زمینه موضوع و نتایج پژوهش

در تحقیقی که در نیو اورلئان^۵ آمریکا در مورد خودکشی انجام گرفته است مشخص شده که ویژگی مهم مهم عده زیادی از زنانی که دست به خود کشی زده اند، این است که پس از برقراری ارتباط با مردان و بچه دار شدن، نتوانسته اند همسر را برای خود حفظ کنند.

اینان تا توانسته اند از بدن خود به سایرین بهره داده اند به این امید که شاید کسی نیز حاضر باشد در غم ها و شادی های آنها شریک باشد، ولی نتوانسته اند به این مقصد نائل شوند. اساساً برقرار ساختن روابط پنهانی رفتاری نامطلوب در روابط بین دو جنس تلقی می‌شود. در جامعه وجود پنهانی بین دو فرد نامحرم در اذهان و قضاوتها، مسئله ساز و اثر گذار است. علاوه این برقراری روابط پنهانی از قبیل دیدارهای دور از انتظار، رد و بدل کردن نامه و امثال اینها، می‌توان خود مقدمه لغزشهایی باشد که آثار آن را انسان در

^۱ - ابوالقاسم حسینی - اصول بهداشت روانی، ص ۶۷

^۲ - Miller

^۳ - Burt

^۴ - ابوالقاسم حسینی - اصول بهداشت روانی، ص ۶۸

^۵ - New Orleans

سراسر زندگی خودممکن است همراه داشته باشد و ازدواجهایی که بر اساس برقراری روابط پنهانی بین دوجنس صورت گرفته در اکثر موارد منجر به شکست واقعی در زندگی شده است.

علاوه بر این باید به این نکته نیز اشاره داشت که اینگونه روابط، اعتماد طرفین را تا حد زیادی خدشه دار می‌سازد اما در صورتی که و فرد مایل باشند با یکدیگر زندگی کنند و تشکیل خانواده دهند، ضرورتی ندارد که این تمایل را بصورت پنهانی و دور از قضاوت و اندیشه اطرافیان نسبت به یکدیگر اظهار کنند. آنان می‌توانند با طرح مسئله به شکل مناسب با والدین خویش در این مورد از آنان مشورت بخواند و سعی کنند با استقلال زبان منطق مسئله را طرح و از اطرافیان در این زمینه، نظر خواهی و استمداد کنند.^۱

نتیجه تحقیقات کینزی^۲ در آمریکا نشان داده است که ۸۵٪ از پسران در سن ۱۹ سالگی با دختران تماسهای بدنی داشته اند که ۲۲٪ از آنها به اوج لذت جنسی رسیده اند. همچنین در سن ۱۸ سالگی ۸۱٪ دختران با پسران تماسهای بدنی قبل از ازدواج داشته اند که ۱۵٪ آنها به اوج لذت جنسی رسیده اند. بعضی محققین مانند گلن، مایرز، بلر و استورات جونز معتقدند که مدارس و برنامه های آموزشی که در اثر انجام این اعمال بوجود می آیند ضررشان بیشتر از نفعشان می‌باشد و اظهار می دارند که با توجه ارزشهایی که امروز مورد قبول جامعه است بیم آن دارد که نوجوانی که بطریق مختلف سرگرم تماس هایبدنی یا جنس مخالف است بعداً احساس گناه^۳ نماید و سایر ناراحتی های اجتماعی او را افزایش دهد و نتواند آنها را تحمل کند.

از مطالعات کینزی مستفاد می‌شود که در حدود ۲۰ سالگی ۷۳٪ از پسران هم آغوش جنسی داشته اند در حالی که در همین سن تنها ۲۰٪ از دختران ازدواج نکرده چنین تجربی داشته اند به منظور غریزه جنسی و پیشگیری از انحراف در مذهب اسلام از ازدواج موقت مطرح و مورد نظر استفاده قرار گرفته است. در این روش مرد و زن می‌توانند برای مدت مشخصی که از چند ساعت تا چند سال متغیر باشد با هم ارتباط جنسی برقرار نمایند. موازین مذهبی این نوع ازدواج عیناً مانند ازدواج دائم است و تنها مدت ازدواج بهنگام

^۱ - علی اصغر احمدی، تحلیلی تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران، ص ۸۷

^۲ - Kinsey

^۳ - Guilt Feeling

عقد مشخص می‌گردد. استفاده از این روش موجب ارضای غریزه جنسی بصورت قابل پذیرش و جلوگیری از احساس تقصیر و گناه و آلودگی است.^۱

عادت مهر ورزیدن باید از اوائل زندگی بوجود آید. وقتی که شما پسر و دختر شش و هفت ساله ای را می‌بیند که نسبت به هم اظهار علاقه می‌کنند، خنده تان می‌گیرد. در حالی که این آغاز تمایلی است که نباید جلوییش گرفته شود منتهی این تمایل باید جدا کردن زنان و مردان در هر دوره از زندگی قبل و بعد از زناشویی همیشه به نفع آنها پایان خواهد یافت زیرا جلو هر گونه افراطها و تفریطها را خواهد گرفت. چنانچه به زنان و مردان اجازه داده شود زیاده از اندازه با همخودمانی شوند، همیشه خطر آن است که راه فساد را ببیماید. درست است که زن و مرد برای هم آفریده شده اند ولی وجود رابطه خیلی نزدیک بین آنها همیشه این خطر وجود دارد که غرایز جنسی طغیان کنند و انسان را گمراه سازد. برای اینکه همیشه عقل بر غرایز جنسی حاکم باشد باید حد و مرزی در روابط زن و مرد وجود داشته باشد.^۲ اسلام که به خطرات ناشی از روابط به اصطلاح آزاد جنسی کاملاً آگاه است نهایت مراقبت را در برخوردهای زنان و مردان اجنبی دارد. تا حدودی که منجر به جرح و فلج نشود، طرفدار دور نگهداشتن زنان از مردان است. هر اندازه، فاصله ها کم و روابط بیشتر باشد و چشم مرد و زن به یکدیگر متوجه گردد، زمینه تحریکات و تمایلات و هیجانات و وسوسه ها مساعدتر می‌شود و خطرات احتمالی دیگری در پی می‌آورد.^۳ مطالعات نشان داده است که روابط صمیمانه با یک شریک، یار و یاور سهم مهمی در سلامتی هیجانی و جسمانی فرد دارد. افرادی که کسانی را دارند که اندیشه ها، احساسها و مسائل خود را با آنها در میان بگذارند شادتر و تندرست تر از افرادی هستند که چنین کسانی را ندارند. تحقیقات نشان داده است که هنگامیکه زن و شوهر قبل از ازدواج دارای حوادث جنسی زیاد بوده اند، بعد از ازدواج آسان تر به دام حوادث عشقی خارج از خانواده می‌افتند و نیز شکی نیست که این قبیل حوادث آرامش خانوادگی را به خطر افکنده و موجب بروز اختلالات روانی برای کودکان می‌گردد. و به همین جهت است که جامعه اصل وحدت زوج را با وجود برخی اشکالات عملی اش به هر نوع دیگر زناشویی ترجیح می‌دهد. پسر و یا دختر جوان از چه از

^۱ - مجید رشید پور - مراحل ازدواج، ص ۹۴

^۲ - لک خادن، بلوغ و ازدواج، صفحه ۸۰

^۳ - حمید محمد قاسمی - اخلاق جنسی از دیدگاه اسلام، ص ۸۹

لحاظ جسمانی و چه از جهات عاطفه ای برای بروز شخصیت خویش نیاز به یک دوست دارد و بدون این دوست خود را ناقص احساس می کند.

دختر و پسر باید قبل از ازدواج با یکدیگر آشنا شوند و تحت تأثیر شرایط و حالات مختلف یعنی در خلوت و اجتماع، راحتی و فشار و بیکاری و کار و غم و شادی اعمال در رفتار یکدیگر را با نظر دقیق ملاحظه نمایند. چنانچه خود را در حالات مختلف موافق دیدند احتمال می رود که ازدواج آنها صحیح و با دوام است.^۱ در آمریکا بسیاری از دختران پیش از ازدواج و تشکیل خانواده با یک یا چند معشوقه عمل جنسی را انجام می دهند، حتی در مواردی هم که مناسبات جنسی به صورت کامل خود وجود ندارد، معاشقه و بوس و کنار به حدی است که عدم انجام عمل صورت نوعی انحراف پیدا می کند. چون این رابطه از محب مایه نمی گیرد و بیشتر در مواقع مستی و باده خواری برقرار می شود اما احمقانه ترین شکل ممکن را به خود می گیرد. جوانانی که شرم و حیای بیشتری دارند و حتی جرأت نمی کنند عمل جنسی را تمام و کمال به انجام رسانند به هیجان ناشی از معاشقه اکتفا می نمایند و بی آنکه ارضا شده باشند. این وضع البته اعصاب را ضعیف می کند و مسأله وصول به اوج لذت جنسی را در آینده دشوار و حتی ناممکن می سازد. یکی دیگر از زیانهای این قبیل هیجانات که در میان جوانان آمریکا سخت شیوع دارد یا ناتوانی در کار و یا بی خوابی است زیرا این قبیل هیجانات اغلب محصول مجالسی است که تا پسیده دمان ادامه دارد. جوانان وقتی در مسائل جنسی دچار ناراحتی می شوند نمی توانند که گرفتاری و درد خویش را با والدین در میان بگذارند زیرا در می دانند که طرح قضیه ممکن است ایجاد ناراحتی کند و منجر به داد و بیداد و رسوایی شود. یکی از خصوصیات زندگی آمریکایی این بوده است که هیجانات و احساسات جنسی سر کوفته خود را در قالب اعمال زور و فشار ابراز می کنند و باز میتوان امیدوار بود که نسل جوان زمانی که پا به سن می گذارد وضع و رفتار جوانی را فراموش نکند و در قبال تجارب و اعمال جنسی که امروزه به علت نیاز به اخفا امکان گسترش کمتری دارد گذشت بیشتری نشان دهد. در انگلستان نیز وضع کم و بیش به وضعی است که در ایالات متحده آمریکا حکم فرماست هر چند به علت فقدان قانون استعمال نوشابه های الکلی و کمی تعداد اتومبیل تا به آن حد بسط نیافته است. تصور میکنیم در انگلستان و البته در اروپا میزان معاشقه ای که به هیجان بیانجامد و ارضا نشود به مراتب کمتر از آمریکا است. در

^۱ - هانا استوان، آبراهام استوان، ص ۴۵

انگلستان اشخاص محترم البته بلا نسبت معدودی از محرومین روی هم‌رفته آنقدر که در آمریکا مرسوم است پای جوانان نمی‌شوند. معهذا تفاوتی که در این کشور در این زمینه با همدارند فقط یک مسئله کمی است. شواهد و قرائن زیادی وجود دارد که نشان می‌دهند نخستین عمل جنسی را باید با کسی انجام داد که چیزهایی در این باب بداند زیرا عمل جنسی در انسان غریزی نیست.

جوهر و روح یک ازدواج خوب احترام به شخصیت همدیگر و وجود آنچنان صمیمیت و خصوصیت و نزدیکی روحی و جسمی و فکری عمیق است که عشق زن و مرد را به صورت ثمر بخش‌ترین درجات انسانی در می‌آورد. چنین عشقی مانند هر چیز خوب و ارزنده اخلاقی خاص می‌خواهد و اغلب ایجاب خواهد کرد که هدف‌های کوچک فدای هدف‌های بزرگ گردد. اما این فداکاری باید داوطلبانه و به طیب خاطر باشد چون اگر چنین نباشد پایه و اساس عشقی را که این فداکاری بخاطر آن صورت می‌گیرد سست خواهد کرد و در هم خواهد ریخت.^۱ نتایج یک پژوهش در میان زوج‌های آمریکایی مکزیکی انگلیسی نشان داد که خوشنودی زناشویی با تمایل جنسی همبستگی دارد. در میان سه گروه رضایتمندی در ازدواج و رابطه زناشویی بهترین پیش‌بینی کننده برای میزان گرایش و تمایل جنسی بود. حاصل یک بررسی نشان داد که رضایتمندی مردان در زندگی زناشویی به میزان خود شکوفایی و همدلی آنها بستگی دارد اما برای زنان چنین رابطه‌ای به دست نیامد. رضایت جنسی یکصد زوج (شوهران آمریکایی غیر آسیای تبار) و زنان کره‌ای ایالات نیمه غربی آمریکا مورد مطالعه قرار گرفت، نتایج نشان داد که شوهران رضایت بیشتری از ساختار روابط جنسی داشتند. یکی از جدیدترین یافته‌ها در قلمرو روان‌شناسی ازدواج و خانواده معطوف بر نقش ارزشها و ارضای انتظارات متقابل در پیوند زناشویی است. نگرش مثبت نسبت به ازدواج و میزان تفاهم عقیدتی و موضع‌گیری جنسیتی هم برای مردان و هم برای زنان نقطه آغازین شکل‌گیری پیوندی استوار است. برای زنان و شوهران، رضایت جنسی با عزت نفس میزان بالایی از احترام و توجه مثبت، احساس همدلی و تعلق خاطر، ارتباط پیوند قابل ملاحظه‌ای است. در تحقیقاتی که رابطه بین سلامت روانی و رضایتمندی زناشویی مورد بررسی بوده نتایج نشان می‌دهد که بین رضایت از زندگی زناشویی و سلامت روانی رابطه وجود دارد و فشارهای زناشویی با آسیب‌های

^۱ - برترانه راسل - زناشویی و اخلاق، ص ۲۶

روانی خصوصاً افسردگی، اختلالات اضطرابی و بیماریهای جسمی ارتباط دارد. با عنایت به مطالب ذکر شده رضایت افراد از ازدواجشان، زمینه ساز و هسته اصلی رضایت از خانواده و زندگی به طور کلی است.

نتیجه گیری پایانی

در جمع بندی و نتیجه گیری پایانی باید گفت بطور کلی امروزه مسئله دوستی های قبل از ازدواج در بین جوانان خیلی مطرح می باشد و از اهمیت ویژه ای برخوردار است. اکثر جوانان معتقدند که رابطه دختر و پسر قبل از ازدواج میتواند در شناخت همسر آینده مؤثر باشد و بعضی ها هم نظرشان عکس این مورد است و معتقدند که دختر و پسر نباید قبل از ازدواج با جنس مخالف رابطه دوستی داشته باشند لذا مشخص است که این مسئله نیازمند بررسی های متعددی می باشد. مسئله ازدواج یکی از مسائلی است که از نظر بهداشت روانی نهایت اهمیت را دارد چون صحبت از یک عمر زندگی است. لذا قبل از ازدواج شرایطی را که لازمه زندگی موفقیت آمیز است باید در نظر گرفت. از آنجایی که نیاز زن و مرد به آشنایی و معاشرت با یکدیگر نیاز طبیعی و غریزی است لذا باید این نیاز از راه درست و طبیعی ارضا شود. جوان بتواند از راه صحیح که مورد قبول اجتماع او نیز هست با جنس مخالف خود رابطه درست و مشروع برقرار کند چرا که این رابطه بر بهداشت روانی زندگی زناشویی او در آینده تأثیر می گذارد. رابطه دوستی در جامعه معمولاً بصورت پنهانی است چون جامعه این روابط را منع می کند و از ایجاد این روابط جلوگیری بعمل می آورد چون ارتباط جوان با جنس مخالف موجب بیداری تخیلات شهوانی و تحریکات اتفاقی می شود لذا اگر مسائل جنسی برای جوانان حساب شده و کنترل شده باشد و جوان از راه صحیح با جنسی مخالف خود رابطه برقرار کند، هرگز با مشکل روبرو نخواهد شد. بر اساس تحقیقاتی که انجام شده برقرار ساختن روابط پنهانی رفتاری نامطلوب در روابط بین دو جنس تلقی می شود. در اذهان و قضاوت ها این روابط مسئله ساز و اثر گذار است. علاوه بر این برقراری روابط پنهانی می تواند خود مقدمه لغزشهایی باشد که آثار آن را انسان در سراسر زندگی خود ممکن است به همراه داشته باشد. ازدواج هایی که بر اساس این روابط بین دو جنس انجام می گیرد در اکثر موارد منجر به شکست واقعی در زندگی شده است و علاوه بر این گونه روابط اعتماد طرفین را تا حد زیادی خدشه دار می سازد. اما در صورتی که دو فرد مایل باشند با یکدیگر زندگی کنند و تشکیل خانواده دهند، ضرورتی ندارد که این تمایل را به صورت

پنهانی نسبت به یکدیگر اظهار کنند. آنان می‌توانند با طرح مسئله با والدین خویش در این مورد از آنها مشورت و نظر بخواهند.

منابع و مأخذ

- احمدی، علی اصغر، تحلیلی تربیتی بر روابط دختر و پسر در ایران، انتشارات انجمن اولیا و مربیان جمهوری اسلامی ایران، چاپ دوم ۱۳۷۳.
- اسلامی بجنوردی، علی، بهداشت و درمانهای جنسی، ج ۱، انتشارات خورشید، چاپ اول ۱۳۷۷.
- بوسکایا، لئو، زندگی عشق و دیگر هیچ، قراچه داغی، مهدی، نشر اوحدی، چاپ دهم ۱۳۵۷.
- حقانی، حسین، بلاهای اجتماعی قرن ما، انتشارات طباطبایی قم، چاپ سوم ۱۳۴۸.
- خوداکوف، ن. م، آنچه باید همسران جوان بدانند، مؤسسه مطبوعاتی عطائی، چاپ ششم ۱۳۶۴.
- سادات، محمد علی، راهنمای همسران جوان، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ۱۳۷۵.
- ستوده، هدایت الله، آسیب شناسی اجتماعی (جامعه شناسی انحرافات) انتشارات آوای نور، چاپ چهارم ۱۳۷۶.
- صاحب الزمانی، ناصر الدین، جوانی پر رنج، مؤسسه مطبوعاتی عطائی، تهران ۱۳۴۴.
- قائمی، علی، آسیبه‌ها، عوارض اجتماعی، ریشه یابی، پیشگیری، درمان ۱۳۶۴.

- قائمی، علی، خانواده و مسائل جنسی کودکان، انتشارات انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران، تهران ۱۳۶۸.
- کاظمی حقیقی، ازدواج پایدار و شرایط آن، کانون فرهنگی انتشاراتی سایه نما ۱۳۷۷.
- گینو، ح، نوجوانان و خانواده، وهاب زاه، هایده، انتشارات معین، چاپ اول ۱۳۷۰.
- مجد، محمد، موحد خواه، مجید، انسان در مسیر زندگی، انتشارات بدر ۱۳۷۶.
- مشایخی، مهدی، سوادگران فحشاء، انتشارات میثم ۱۳۶۵.
- مطهری، مرتضی، اخلاق جنسی در اسلام و جهان غرب، بی تا ۱۳۶۵.
- مهبادی راد، ناهید، روانشناسی ازدواج، فرهنگی امید، چاپ اول ۱۳۷۲.
- مک فادن، بلوغ و ازدواج، مهرین، مهرداد، انتشارات میلاد، چاپ دهم ۱۳۷۵.

**موسسه علمی و حقوقی قانون یار
برگزار می کند**

پنجمین همایش علمی-پژوهشی

مطالعات علمی علوم انسانی در جهان اسلام

ارگان ها و سازمان های حامی معنوی برگزاری همایش (در استان کرمانشاه)
دانشگاه فرهنگیان - سازمان ارشاد اسلامی - آموزش و پرورش - بنیاد شهید، سازمان شهرداری و ...

www.Olomensani.ir
www.Ghanonyar.ir

محورهای پذیرش مقالات

- تمام گرایش های رشته فقه، حقوق و علوم قضایی ■ علوم تربیتی، تکنولوژی آموزشی و آموزش و پرورش
- روانشناسی، علوم اجتماعی، علوم دینی و مذهبی ■ علوم اقتصادی، بانکی و تمام گرایش های مدیریت

مدیر اجرایی همایش دکتر شهلا رضایی	دبیر علمی و مسنول همایش دکتر بهنام اسدی	مکان و زمان برگزاری همایش کرمانشاه - ۱۴۰۱/۱۲/۱۱
---	---	---

ایمیل رسمی همایش جهت دریافت مقالات پژوهشگران OLOMENSANI@YAHOO.COM
ارسال مقاله از طریق واتس آپ، ایتا، سروش، تلگرام، روبیکا به شماره ۰۹۱۰۰۶۳۶۰۰۲
دبیرخانه مرکزی موسسه قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خیابان اردیبهشت، موسسه قانون یار ۵۲۶ - ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹
(در صورت طرح سوال درخصوص ارسال مقاله یا جذب در هیات علمی همایش با خانم دکتر قبادی تماس بگیرید ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۳۵)

